

Foreningen af Danske Sceneinstruktørers høringssvar til Kulturministeriets teaterrapport ”Scenekunst i Danmark – veje til udvikling”.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører hilser rapporten velkommen forud for den kommende teaterlovsrevision.

”Teatret er samfundets mørkekammer” – dette er en rig og indsigtsfuld formulering af alt det mørke og lyse der fremkaldes ved og med scenekunst. I det hele taget er det vanskeligt ikke at blive begejstret over den dynamiske tone i rapporten og arbejdet kommissionen har nedlagt med at kortlægge det paradigme-omskiftelige danske teaterlandskab. Jo, teatret er et mørkekammer og vi skal sørge for at alle nuancerne bliver fremkaldt.

Teaterlovens fornemste opgave er at fremme dansk teater og teaterkultur og Foreningen af Danske Sceneinstruktører forstår rapportens brug af ordet ”udvikling” netop som det at fremme.

Hermed Foreningen af Danske Sceneinstruktørers tanker, spørgsmål og anbefalinger til rapporten.

Strukturer og instrumenter

- Scenekunstudvalget

Foreningen af Danske Sceneinstruktører støtter en udvidelse af den faglige kompetence i Scenekunstudvalget, men er samtidig bekymret for den centralisering som et 7 mands udvalg ville medføre. Hvorledes kan man undgå at Scenekunstudvalget bliver til 7 énmands udvalg? Og hvordan kan man udvide kompetencemæssigt, med dertilhørende konsulenter, uden en forøgelse af midler?

Armslængde princippet fungerer godt og bør bevares.

Under kulturministeriets konference om teaterrapporten blev der lagt op til at syvmandsudvalget skal fungere som sparringspartner for de enkelte teatre og herigennem - i samarbejde med teatrene - være med til at kvalitetssikre ud fra teatrenes egne ambitioner og målsætninger. Dette er en god og konstruktiv overvejelse, men hvordan kan syv mand varetage sådanne dialoger på landsplan? Teaterrapporten nævner bl.a. Arts Council of England’s struktur som en inspirationskilde og i Foreningen af Danske Sceneinstruktører er vi interesseret i at se nærmere på hvorledes dette system kunne overføres til det danske.

- Udviklingspulje

Foreningen af Danske Sceneinstruktører støtter op om ideen om den fælles udviklingspulje som ligestiller alle teatre og scenekunst projekter af faglig karakter.

- Billetkøbsordningen

Billetkøbsordningen er et incitament for at introducere børn og unge for teater. Endvidere er det et værktøj som geografisk fordeles over hele Danmark. Udvikling af den danske teaterkultur sker nødvendigvis gennem de kommende generationer hvorfor Foreningen af Danske Sceneinstruktører er uenige med kommissionen om at det vil komme teaterkunsten til gode at fjerne en så væsentlig del af midlerne som billetkøbsordningen.

- Internationalt samarbejde og festivaler

Foreningen af Danske Sceneinstruktører har god og årelang erfaring med internationalt samarbejde og vi er selvfølgelig positive overfor samarbejder som kan bringe dansk scenekunst til udlandet og international teaterkunst til Danmark som inspiration. Vi vil anbefale at Kulturministeriet i samarbejde med Erhvervsministeriet og Udenrigsministeriet undersøger mulighederne for at skaffe midler til sådanne fremtidige samarbejder og at det sker i konsultation med scenekunstnere der har praktisk og kunstnerisk erfaring på dette område..

- Scenekunstcenter

”Med Teaterudvalgets forslag om et udvidet arbejdsfelt for Scenekunstudvalget og forpligtelsen til at indgå flerårige kvalitativt funderede aftaler med en lang række teatre vil det være uomgængeligt at styrke den faglige og administrative betjening af Scenekunstudvalget”. Foreningen af Danske Sceneinstruktører er enige med rapportens formulering og vil sætte en stor streg under ”faglige” og anbefaler at man ser på Filminstitut konstruktionen som model for et muligt Teaterinstitut.

Produktion og rammer

- Produktionsplanlægning, større ensembler, eksperimenter

Størrelsen på produktionstid og på kunstneriske ensembler må nødvendigvis være afhængig af produktions krav. Mens enhver bestræbelse på at forkorte tiden mellem ansøgning om produktionsstøtte og støtte tildeling kun kan gavne produktioners kvalitet og energi.

Tid, rum og mulighed for eksperimenter i scenekunsten må der gives plads til så der forskes og fornyes indenfor og udover kunstens grænser.

- Nationalscene og statsensemble for børn og unge

Foreningen af Danske Sceneinstruktører støtter ethvert initiativ der skaber flere scener og dermed flere forestillinger og er positiv overfor rapportens konklusioner om både nationalscene samt statsensemble for børn og unge.

Derudover mener vi at man bør se på muligheden af at unge optræder i B&U forestillinger ved professionelle teatre under scenekunsthaglig ledelse og i professionelle rammer. Det vil også ligestille scenekunsten med sportskulturen hvor unge allerede nu får tilbudt adgang til idræt under faglig ledelse. Det seriøse engagement af de unge betyder en udvikling af interesse for teaterkunsten hos de medvirkende, samt deres venner og familie. En interesse til gavn for den lokale teaterkultur både i publikumsudvikling samt økonomisk.

Et succesrigt eksempel med denne ordning i over 50 år er Rogaland Teater i Stavanger, Norge. (www.rogaland-teater.no)

- EU penge

Det er Foreningen af Danske Sceneinstruktørers opfattelse at det er vanskeligt for ansøgere at få adgang til EU støttemidler – vi vil derfor anbefale at der oprettes et kontor i stil med Media Desk der kan hjælpe scenekunstens parter til disse støttepenge.

- Scenekunst uddannelse og udredning om uddannelser

Teaterrapporten foreslår en udredning af forholdene på uddannelsesområdet. En anbefaling Foreningen af Danske Sceneinstruktører bakker op om, da der i dag eksisterer et behov for et alternativ, eller måske snarere et supplement til de eksisterende statsstøttede uddannelser. Og at landets uddannelsesinstitutioner på området, bør arbejde sammen, giver vist sig selv.

- Åben Scene

Scenekunstmiljøet har, ikke mindst i København, gennem en årrække været hæmmet af manglen på spillesteder, hvor projekter af varieret størrelse og indhold kan præsenteres for kollegaer og publikum. Foreningen af Danske Sceneinstruktører hilser ethvert initiativ der kan afhjælpe denne mangel, velkommen. Samtidig skal vi gøre opmærksom på at den sceniske udvikling har medført at mange projekter realiseres uden for det traditionelle teaterum; som en konsekvens af dette, vil vi

appellere for at der i forbindelse med de åbne scener, etableres informations- og teknik banker, hvor projekterne kan hente både viden og teknik.

Publikumsudvikling og synlighed

- Samarbejde med folkeskolen

Udviklingen af kreativitet i Danmark fejler ikke noget. Tværtimod. Kunstsuklerne har lange køer til optagelsesprøverne og vi har internationalt anerkendte instruktører, skuespillere, komponister, dansere, dramatikere, scenografer, lysdesignere, arkitekter, designere, malere, forfattere, osv. Den individuelle skabertrang skal nok nå frem.

Men hvad med dem som ikke er kreative og uden talenter at solde med?

Hvad med dem som bare helt stille og roligt skal ledes ved hånden ind i kunstens mangefacetterede univers og opdage kunstens evne til at åbne op for store oplevelser og værdier i sind og tanke?

Hvordan skal disse folk, de kommende publikummer, udvikle en interesse for kunst hvis der ikke tilbydes mulighed for at gå det i møde?

For få år siden blev det i en Statens Kunstråds rapport, ("Ildsjælen i klasseværelset"), konkluderet følgende om kunstundervisningen i den danske folkeskole, AT:

- Kunstundervisning er for ringe
- Evaluering af undervisningen er mangelfuld
- Lærere trænger større indsigt i at undervise kunst fagene
- I en tid hvor kunsten udgør en større del af økonomien bør det danske undervisningssystem, med sit fokus på kreativitet, bevæge sig ind i det 21. århundrede
- Drama, dans og design undervisning er langt under standard målet
- Der burde være større kontakt mellem skoler og kunstinstitutioner

Hvis børn i folkeskolen ikke lærer og udvikler et kyndigt og kritisk forhold til musik, billedkunst, digtning og dans, så VIL kunstinstitutionerne fremover blive udsultet.

Konklusionerne af "Ildsjæl rapporten" må tages alvorligt og Foreningen af Danske

Sceneinstruktører opfordrer til at der samarbejdes med Undervisningsministeriet, udover

Kulturpakke og Huskunstnerordning succeserne – ikke mindst fordi konklusionerne også gør sig gældende for de gymnasiale uddannelser.

- Involverende teatertilbud

Teatrets virke som social løftestang såvel som formidler af dansk kultur øger i stigende grad. Scenekunstens mulighed for at åbne op for sociale og interaktive kompetencer i ellers trængte grupper – såsom udsatte eller marginaliserede unge – har stor succes, viser adskillige projekter ledet af scenekunst fagfolk rundt omkring i landet.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører anbefaler at Socialministeriet bliver en spillepartner på dette område så de kvalificerede projekter kan vokse og teaterhusene kan åbnes op for nye publikums grupper.

- Nye publikummer

Foreningen af Danske Sceneinstruktører har diskuteret vigtigheden af langsigtede ungdomsprojekter m.h.t. at udvikle fremtidens teaterpublikum.

I samarbejde med Nordisk Sceneinstruktør Råd organiseredes således et møde i Lund, i forbindelse med BIBU B&U teaterfestival, med lederne af det nu 14 år gamle Connections projekt (nydramatik festival for unge) fra National Theatre i London og chefen for Den Unge Scene ved Det Norske Teater - inspireret af Connections.

Det norske projekt har nu kørt i 8 år, er kommet på statsbudgettet med 2 millioner kroner om året og stor tilfredshed blandt alle involverede. På baggrund af de britiske og norske succeser starter Riksteatret i Sverige nu deres eget projekt.

Fælles for alle disse nydramatik projekter er at de ledes af instruktører, stykkerne skrives af ledende professionelle dramatikere og de opføres landet rundt af unge.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører er interesseret i at sætte skub i lignende tiltag og har i denne forbindelse taget kontakt med Det Kongelige Teater for at drøfte mulighederne.

- Det Kongelige Teater

Det Kongelige Teater er ikke en del af den udsendte teaterrapport, men Foreningen af Danske Sceneinstruktører vil gerne benytte lejligheden til at opfordre til at Det Kongelige Teater i højere grad bliver en del af teaterlandskabet. Selvfølgelig skal vi have en national scene med ganske specielle forpligtelser i.f.t. vores tradition og historie, men samtidig virker det utidssvarende med

alle disse veludstyrede lokaler, der ikke er i funktion store dele af året. Flere samarbejder og større fleksibilitet kunne være en vej frem.

Geografi og organisering

- Københavns Teater

Københavns Teater har på kort tid vist sig at fungere som en stat i staten – i stedet for at være med til at skabe en scenisk synergi effekt, er der opstået et fordyrende mellemlid, der tilsyneladende udelukkende ønsker at fokusere på sig selv og ikke opfattes som en del af et scenekulturelt hele. På den baggrund anbefaler Foreningen af Danske Sceneinstruktører at Københavns Teater afvikles og midlerne anvendes til anden scenisk aktivitet – den Åbne Scene fx.

Rapporten stiller forslag til forbedring og udvikling ved at omfordele midler inden for de givne rammer.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører foreslår i dette svar alternative måder at skaffe en forøgelse af midlerne - og skal en sand vækst og fornyelse af scenekunsten finde sted så må der investeres for udvikling af den kommende scenekunst – til fremme for dansk teater og teaterkultur.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører
Bestyrelsen, v/ formand Kim Dambæk

30. juni 2010